

ЦЭ ЕБЗИИП ЮЭЗУ ДИИЗИИП ОУЗХНД ӨЭЗ ЦЭ ЮНХХЭЮ.
ЦЭ ХИЮЭЗЗИИП ЮЭЗУ ЕНЗИИП ОУЗХНД ӨЭЗ. ЦЭ
ШЭИЭДЭЮЗИИП ЮЭЗУ ЗБИБ ЗБЭИБЛИ ЗИИП ОУЗХНД ӨЭЗ. ЦЭ
ОБРУДЗИИП ӨЭ БИ НӨДЭ ЕНЗИИП ОУЗХНД ӨЭЗ. ХИЮЭЗЗИИП
ОУЗХНД БИ ШЭИЭДЭЮЗИИП ОУЗХНД ЗБЭИБЛИ ЮНХХЭЮ ӨЭ ХН
ДИИЗИИП ЗБИБ ОУЗХНДНИ ДИИЗИИП ОУЗХНД. ХН, ЗБИБ ДИИ
ЮНХ ЕБЮИИП ЕБЗИИП ДИИЗИИП ОУЗХНД ЦЭ ХИДУДУХУ ЗЭСЭХ.
ЦЭ ЕБЗИИП ЮЭЗУ БИ ЮБЭЭ ӨН ДИИ ЕБЮИИП ЕНЦУ ЮНХХЭЮ
ЕЗЭБЮИИ ХН ЗБЭИБЛИ "日本は遊びの国である".
ЦЭ ЕБЗИИП ЕЗЭБЮИИ ӨН ДИИ ЕБЮИИП ИЭШУ ЮНХХЭЮ ЗИИП
ОУЗХНД. ӨИИНДБ, БЭДЗИИП ЗБИБ ЗИДЭ ИБИБЛИ ЕБЗИИП
ХБЮЕБЗИИП ДИИЗИИП ӨЭ.

いま、日本には多くの遊びがある。悠久の時を
超えてきた遊びがある。近頃になって人が作っ
た遊びがある。別の文化と国から来た遊びがあ
る。古い遊びと新しい遊びが日本の文化を作っ
ていて、多くの人が多く遊びを行っている。
しかし、人々はこれらの多くの遊びを東島通商
語や他の我々の言語で書かない。いまこの理由
で、我々は日本の本を読み、「日本の遊戯」を
作る。この本では、私たちは日本の遊戯を書き
記す。皆さん、この良き多くの文化を楽しも
う。きっと楽しむはずだ¹。

翻訳によせて

この度、アイル共和国文化省著『ニッポンベルピス』を翻訳し、『日本の遊戯』として発刊できたことは非常に喜ばしいことである。我々にとってはこれらの遊戯のルールは至極当然のものであるが、アイル共和国の人々がどのように我々を捉えているかということ垣間見ることができるとい点において、この冊子は唯一のものである。そのため、誤解に基づく解釈や誤訳等もかなり多いが、その点においては原文を破壊することなく、忠実に翻訳し、説明の必要な点においては注に送った。楽しんで頂ければ幸いである

ӨУЗХИМБЗ

もくじ

各回へ		体を瞬発的に動かして勝敗を決める遊び	2
- шрбюею		- ジャンケン	2
- ибиблии-ебюею-шрбюею-хэю		- タイテ・カブッテ・ジャンケンポン	2
- ибюеюэ-юпэеен		- タケノコ・ニヨッキ	3
шэиэдэюзиип зэи и енэи хн шнэюзиип и юпэо хн		新たな年が来て親戚が集まるとき人々はこれ遊ぶ	3
збиб оуэхнли еб			
- дээээээ		- スゴロク	3
- ээб		- コマ	3
- цбэююю-нрр	×	- ヤクニン・イスシュ	4
өүзү цэ дииебле зиип оуэхн	+	【机戦】のような遊び	6
- епэиэ-еюебес-рэен	+	- キョト・ギンカク・ショギ	6
- рэен	×	- ショギ	9
- ии	z	- チェス	10

1 日本語では、勧誘と同時に確度を表す表現方法がどうにも見当たらないので、2つに分けて説明している。

各冈ハギ

шрбюею

цэ хбд пи 0uзхгд зиип юэзц, 0л дии шэеипи гнцэ хп ндипи хбюрююээ хп иидиизгпи хбд пи 0uзхгд зиип збиб. хп, збиб дии юпх зодпи гнцэ цэ юпххэю. юпххэю збиб зодпи зшшци.

"иэрг бээебпи дудипз хп дудипз бээебпи ипшпх хп ипшпх бээебпи иэрг". ебзипип хююзззипи ззесх-ззесх бээ цэ юпххэю. юпххэю збиб дии зодпи ебзипи хююзззипи ззесх-ззесх хп иидиизгпи хбд пи 0uзхгд зиип збиб.

збиб дии еб0uз

1. збиб дии ззесхпги "ббггэюб". цэ юпххэю ззесх "ббггэюб" зиип ебюииз и "хбд и".

1|. збиб дии ззесхпги "еэ" юэ збиб дии збюбпги гэд0уцз цэ хбюзипи зшшци. |хуебзипи хэюмбзэргэ зююпи ишш цэ збесэ хп ббээгпи гэд0уцз цэ збесэ зиип хэюмэ.

и|. збиб дии ззесхпги "шрбю" юэ, и гэд0уцз и ишш цэ збююб.

х. збиб дии ззесхпги "ею" юэ, ишшпи гэд0уцз цэ збхи хп шэепи цэ хурц.

- збиб дии ззесхпги "хэю" юэ, шипргэ ишшпи шэепи зиип гэд0уцз цэ збесэ зиип хэюмэ.

збиб дии ишшпи гэд0уцз юэ, шипргэ иидиизгпи

- зшшци и гэд0уцз юби (иэрг зиип зшшци)

- хбюепцбпи еююззургпи би пюхпед хп юпх хбюепцбпи иизипи зургпи (дудипз зиип зшшци)

- хбюепцбпи бэрдзипи зургпи хп зююпи ишш зургпи дии цэ бдрбс (ипшпх зиип зшшци) зиип хбюзипи.

†. збиб дии зиип зшшци зиип дихби и ббесипи хп, зодпи хююзззипи ззесх-ззесх хп ебшпиизпги цэ иэеурду би ебшэ збиб дии хп шрбюею и зоддо. шэеипи гнцэ хп гнзцбэ зиип ею и юзобгуд. цэ ебзипи юээи 0л дии ббе шэеипи гнцэ. пи шрбюею хп зшшци зиип дихби юпх и ббесипи. цэ ебзипи юээи юпххэю збиб дии ббе пи шрбюею.

"зшшци зиип дихби юпх и ббесипи" и "блээ" цэ юпххэю ззесх. и блээ хп цэ ебзипи збююб зиип юээи "шргю" би "еюю" би "хэю" ишш цэ "бп" би "еэшш" би "ггэ" хп ббе пи шрбюею. цэ юпххэю ззесх "шргэ" дуюш зиппи "цээ и" зиип ебюииз. "блээшргэ" цээ и епзи цэ еб.

иэрг зиип зшшци зиип бзбгзюю и "еэ". дудипз зиип зшшци зиип бзбгзюю и "иэеп". ипшпх зиип зшшци зиип бзбгзюю и "хб".

0л дии би юпххэю зпцэзбиб дии юпх ипдрэипи епцэ бзбгзюю зиип юбзэ.

цэ дудипз зиип зшшци збиб дуюш хбюепцбпи гухзургпи хп юпх хбюепцбпи пюхпед. хп, цэ ебзипи юээи пи еб зиип збиб зиип ею и юргпх.

ибибпиги-еб0юииги-шрбюеюххэю

дихизипи 0узхгд зодпи шрбюею.

зодпи шрбюею би ибюиб би ибдрес зиип 0узхгд бээ.

ебзипи 0узхгд зиип бзбгзюю и "ибибпиги-еб0юииги-шрбюеюххэю".

ибюиб и бдрзиппшпх.

зэхибгхипи бдрзиппшпх хп зодпи еб цэ 0узэ.

зодпи еб хп шэеипи збиб хп, 0узэ юпх и юзюэи хп юпх зпипи збиб.

цэ ебзипи юбзэ, ебзипи ибюиб и хбюебзипи цэ 0узхгд.

ибдрес и шпцюбб0з.

дуюш зодпи юздрзбззипи шпцюбб0з.

цэ юпххэю ззесх "ибибпиги" зиип ебюииз и "шэеипи хп". "еб0юииги" зиип ебюииз и "ггбээпи цэ шпцюбэ хп".

1|зипи збиб пи ебзипи 0узхгд.

цэ пи шрбюею зипи юээи "шргю" би "еюю" би "хэю" и ишш цэ "ибибпиги" би "еб0юииги" би "шрбюею" би "хэю".

и блээ хп збиб дии ззесхпги "бп" би "еэшш" би "ггэ".

шрбюею и ззоддо юэ збиб дии хбд и ишш хп бээебпизипи збиб хп зиппи епцэ ибюиб. юббээебпизипи збиб хп зиппи епцэ ибдрес. бээебпизипи збиб шшээ зодпи ибюиб хп шэеипи юббээебпизипи збиб зиип шпцюбэз. цэ шэеипи зиип юээи ибдрес бээгпх цэ юббээебпизипи збиб зиип шпцюбэз хп шэеипи зиип и ишш цэ зп0ш зиип бэрд хп 0узхгд и ззоддо.

шэеипи зиип юпх и ишш цэ зп0ш зиип бэрд хп ббе пи шрбюею. цэ ебзипи юээи збипи ббе зодпи "ибибпиги" би "еб0юииги" би "шрбюею" би "хэю" зиип ззесх.

体を瞬発的に動かして勝敗を決める遊び

ジャンケン

遊戲を始めるとき、我々は投げ棒を投げて、ランダムな数を得て、先攻を決める。しかし、日本では人々は投げ棒を用いない。日本の人は手を使う。

「石がハサミを打ち倒し、ハサミが紙を打ち倒し、紙が石を打ち倒した」。

こんな古い説話が日本にはある²。日本の人々はこの説話を使って先攻を決める。

人々はなにをするのか？

1. 人々は「サイショウ」と言う。日本語では、「サイショウ」の意味は「最初は」である。

2. 人々は「グ」と言いながら片手でこぶしを作る。胸からおよそ 1 フォンタローエシュ³離して胸の前にこぶしを配置する。

3. 人々は「ジャン」と言いながら、こぶしを下に移動させる。

4. 人々は「ケン」と言いながら、こぶしを持ち上げて後ろに引っ張る。

5. 人々は「ポン」と言いながら、引っ張ったこぶしを、胸の前の位置に素早く移動させる。

その移動の最中に、

- 手が引き続きこぶしである（石の手）

- 人差し指と中指を伸ばし、他の指を伸ばさない（ハサミの手）

- 全ての指を伸ばし、指どうしを互いに離す（紙の手）

のどれかを素早く選ぶ。

6. 人々の手の種類が 2 つであれば、古い説話に基づいて勝ち組⁴と負け組⁵たちに二分し、じゃんけんが終わる。

投げ棒を投げてオモテの数が同じである、そんなときは我々は再び投げ棒を投げる。じゃんけんをして手の種類が 2 つではない、そんなときは日本の人々は再びじゃんけんをする。

手の種類が 2 つではないことを、日本語で「アイコ」という。アイコであれば、そのあとは「ジャン」と「ケン」と「ポン」が「アイ」と「コデ」と「ショ」になり、再びじゃんけんをする。日本語において「デショ」は「きっと〜であるのだろう」という意味を表すことができる⁶。「アイコデショ」はここから来るものかもしれない。

石の手の名は「グ」である。

ハサミの手の名は「チョキ」である。

紙の手の名は「パ」である。

我々も日本の学者たちも名前の理由を知らない。

ハサミの手で、親指を伸ばして中指を伸ばさないこともできる。しかし、今はそうする人の数は少ない。

タタイテ・カブッテ・ジャンケンポン

じゃんけんは多くの遊びで用いられる。

じゃんけんと武器と防具を使うゲームがある。

そのゲームの名前は「たたいて・かぶって・ジャンケンポン」である。

武器は、新聞紙である。

新聞紙を巻いて、それを剣として用いる。

これを使って人を叩くと、剣は壊れず、人も傷つけない。

よって、この武器は遊びにおいて優れている。

防具は、ヘルメットである。

偽物のヘルメットを使うこともできる。

日本語では、「タタイテ」の意味は「たたき、そして」である。

「カブッテ」の意味は「頭に着用し、そして」である。

このゲームは、2 人で行う。

じゃんけんをするとき、「じゃん」と「けん」と「ぼん」が「たたいて」と「かぶって」と「ジャンケン」と「ポン」となる。

アイコである場合には、人々は「アイ」と「コデ」と「ショ」を言う。

じゃんけんが終わると同時に人々は動き始め、勝者は武器を取り、敗者は防具を取る。勝者は武器を使って敗者の頭を殴らなければならぬ。殴ったとき、敗者の頭に防具が無ければ、打撃は完遂され、ゲームが終わる。

打撃が完遂されなければ、再びじゃんけんをする。このときは、再び「たたいて」「かぶって」「ジャンケン」「ポン」の言葉を使う。

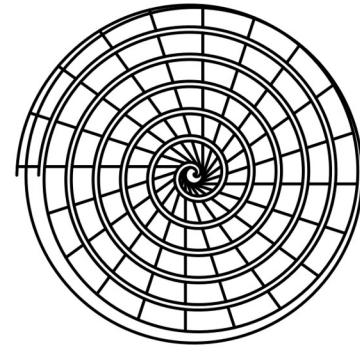
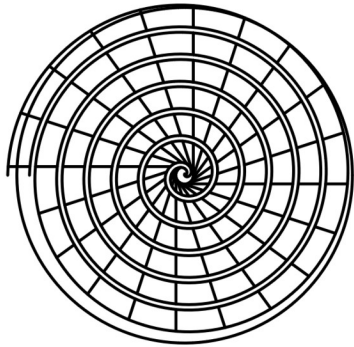
^[1] 訳注:ない。

^[2] 訳注:およそ 31.2cm。

^[3] 訳注: 原文「トケッセ」は「上流階級」「資本家階級」程度の意味。特定の一人が勝者となるわけではなく、「集団が勝ち負けで二分され、しかもその『勝ち組』と『負け組』は事前にチームであったわけではない」というニュアンスを表すために、集団を表す「トケッセ」という語が用いられている。

^[4] 訳注: 原文「カダ・ラタ・セト」は「粗野な人たち」程度の意味。「トケッセ」と異なり、「カダ・ラタ」だけでは集団性を表せないため、明示的に複数接辞「セト」が付与されている。

^[5] 訳注: 東島通商語には母音の長短の区別がないため、原文の筆者は「でしょ」と「でしょう」の違いを理解していない。

И 73 ЗБИБ И ЗЭД ХН И ЗБЗ ЦЭ ДЭЦЭНИ ЗУИЛ ХЭЙНЭ.
ИИ 73 ДН ИШУЛНИ ЗУХЭХ ЦЭ ХУРН. ЕБЗУИЛ ЗУХЭХ И ЦЭ ЮНХ ЗУИЛИ ЕЭДБ ЗУИЛ ЗУШЦИ ДЭЗ
ЗБЗ ЗУИЛ.
М 73 ДН ИШУЛНИ ЗУШЦИ ЦЭ ЗБЕЗБ ЗУИЛ ХБЮЗУИЛ БИ ЕБЛИ ЗУИЛ ИЭ ЗУИЛ ХЭЙНЭ. ЦЭ
ЕБЗУИЛ ЮЗЗУ ЗУШЦИ ЗУИЛ ДЭДНИБЗ И ДУЗЗХ.
- 73 ДН ИИЛЭГЭ ИШУЛНИ ЗУШЦИ ЦЭ ХЭЙНЭ. ЦЭ ЕБЗУИЛ ЮЗЗУ ЗУШЦИ ЗУИЛ ДЭДНИБЗ И
ДУЗЗХ.
+ 73 ДН ИШУЛНИ ЗУШЦИ ЮЭ, ЗУЮНИ ИШУ ЕЭДБ ЦЭ ЗУШЦИ ХН ДБЕ ИИЛЭГЭ ИШУЛНИ ЗУШЦИ
ЦЭ ЗБЕЗБ ЗУИЛ ХБЮЗУИЛ БИ ЕБЛИ ЗУИЛ ИЭ ЗУИЛ ХЭЙНЭ.

ЦБЕЗЮНЮ-НДРЭ

ЦЭ ЮНХХЭЮ, "ОБЕБ" ЗУИЛ БЭБНЗУЮ ЗУИЛ ДЭ ДЭЗ.
ЕБ И ЮНХХЭЮ ЗЭЕХ ЗУИЛ ЕСИОДБ РБЗУ.
ХН, -ЗУИЛ ЗБНЦЭ ДЭЗ ХН

- | ЗБИУ ЗБНЦЭ ЗУИЛИ -ЗУИЛ ЗЭЮНЦБ
- | ЗБИУ ЗБНЦЭ ЗУИЛИ +ЗУИЛ ЗЭЮНЦБ
- ИИ ЗБИУ ЗБНЦЭ ЗУИЛИ -ЗУИЛ ЗЭЮНЦБ
- М ЗБИУ ЗБНЦЭ ЗУИЛИ +ЗУИЛ ЗЭЮНЦБ
- - ЗБИУ ЗБНЦЭ ЗУИЛИ +ЗУИЛ ЗЭЮНЦБ

ЮНХХЭЮ ЗБИБ ЗБЭБНИ "ОБЕБ" ЦЭ БЭДЗУИЛ ЗБЭЗЗ ХН ЗЭЕХНИ ИШУ ШНЮЮ.
ЦЭ ЕБЗУИЛ ЮБЗУ, ЮНХХЭЮ ЗБИБ РИХРЗНИ УРНИЮ ОБЕБ БИ ЗБЭБНИ УРНИЮ ОБЕБ ЗУИЛ
ЗБИБ.
СЭШРНОБЗБ-ЮЭ-ДБШБНЦУ ИИРИЗНИ ДИИ УРНИЮ З ОБЕБ ЦЭ ОБЕБ ЗУИЛ ИИРИШЭЗ.
ЕБЗУИЛ БЭБНЗУЮ И "ЭЭЗБ-ЦБЕЗЮНЮ-НДРЭ" ХН ЮНХХЭЮ ЗБИБ ЮНХ РИЗНИ ИИШНХ ХН ДИЮУ
ЗЭЕХНИ ЕБЗУИЛ З ОБЕБ ЗУИЛ БЭД.
ЮНХХЭЮ ДУЗЗУ ДИИ ЗЭДНИ "ЦБЕЗЮНЮ-НДРЭ" ЗУИЛ ДУЗХНД ХН БЭЗЭНИ ЕБЗУИЛ З ОБЕБ ЦЭ
ЮЭНЭ.

ДУЗХНД ЗУИЛ РИХ ХЭЗБД

ЦЭ ЕБЗУИЛ ДУЗХНД, ДИИНИ ОБЕБ ЦЭ ЕБДНЮЭС (ЕБЗУИЛ ЕБЮИЗ И "ЗБХИ ЗУИЛ ЗЭЕХ") БИ
РЛДЭНЮЭС (ЕБЗУИЛ ЕБЮИЗ И "ЗБЭЮИБ ЗУИЛ ЗЭЕХ"). ЕБДНЮЭС И "-"-+"-"- ЗУИЛ ЗЭЮНЦБ
ХН РЛДЭНЮЭС И "+"-+"- ЗУИЛ ЗЭЮНЦБ.

- #2 投げげる位置に向いて立つ。
- #3 足を後ろに動かす。この足はコマを持っていない手の側のものである。
- #4 胸の 1½ 片ほど前の位置にコマを持った手を引く。このとき腕の中心は肩である。
- #5 手を素早く前へ動かす。このとき腕の中心は肩である。
- #6 腕を動かしながらコマを手から離し、再び腕を胸の 1½ 片ほど前の位置に素早く腕を引く。

ヤクニン・イスシュ

日本には、「ワカ」という名の文化がある。
これは日本語のクップーム⁹のようなものである。
しかし、5 行からなり、

- 1 行目は 5 拍
- 2 行目は 7 拍
- 3 行目は 5 拍
- 4 行目は 7 拍
- 5 行目は 7 拍

を持つ。
日本の人々は、あらゆる場面で「ワカ」を詠い、感情を伝える。
そのため、日本の人々は美しいワカとそれを詠った人々を尊敬して
いる。
フジワラ・ノ・サダイエが、ワカの歴史の中からとても美しい百
のワカを選んだ。
これをオグラ・ヤクニン・イスシュといい、日本の人々は紙を見ず
にこれら百のワカを唱えることができる¹⁰。
日本の子どもたちはヤクニン・イスシュという遊びによってこの百
のワカを覚える。

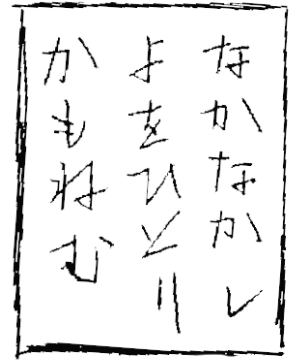
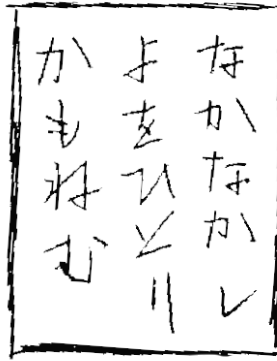
ゲームの概要

この遊びではワカをカミノク（上の言葉という意味）と 7 拍・7 拍の
シモノク（下の言葉という意味）に分ける。カミノクは 5 拍・7 拍・
5 拍であり、シモノクは 7 拍・7 拍である。

8 訳注: 83mm

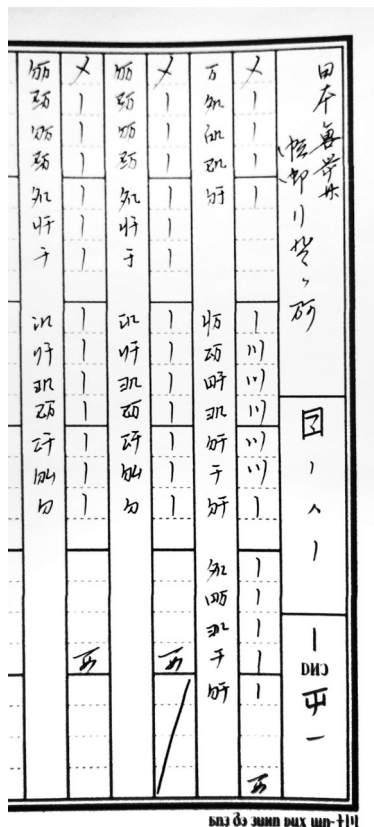
9 訳注: バイグ語における詩の形式。漢詩の七言絶句と似て 7 音節 4 行からなり、それぞれの行の先頭・真ん中・最後の音節に対して、母音終わりであるか子音終わりであるかの縛りが課せられる。

10 訳注: 人による。

ебзипи дзеззбз и чбзюлю-ндрз зипи ил збипи "обес" зипи "чэбнсэш" би "изэпсэш".
 цэ чэбнсэш (збип ззэсхипи зипи обхбзб), | зипи обес зипи бдр би збзипи обес зипи
 збип зипи бзбззипи дзз.
 цэ изэпсэш (збип шизз зипи зипи обхбзб), обес зипи рлбэюэс дзз хл здрли
 спзбэбюб (и юпххэю зипи зэюпч зипи зэцэи хл и дзиз цэ ибэбю збип зипи илзэю
 зэцэи).
 обзюрюлю изэпсэш цэ рлпх. цэ ебзипи юззз, збип шизз рлзипи изэпсэш зипи зэцэи.
 зипи елци зипи збип хуебипи обзюрюлю зипи изэпсэш хл и хипи.
 | зипи збип ебюипи елци чэбнсэш хл ззэсхипи еб. хл, юпх ззэсхипи збзипи зипи
 збип зипи бзбззипи цэ рлзипи юззз.
 ззэсхипи чэбнсэш зипи дзз и обэюб рбзипи.
 юпх хбюпи обэюб.
 еурэ, обэюб и еб рбзипи.

この絵は、ヤクニン・イスシュの3番目のワカの「ヨミフダ」と
 「トリフダ」である。
 ヨミフダ（人が発声するカード）には、1つのワカの全文とワカの
 作者の名が書かれている。
 トリフダ（人が取らなければいけないカード）にはワカのシモノク
 があり、ヒラガナ（日本語の音節文字でありタカン人の伝統的な文
 字に似ている）を使う。
 トリフダを文字が見えるように床にまき散らし、取る担当のプレー
 ヤーは散乱した札を囲んで座る。
 1人のプレイヤーがヨミフダを読む。ただし、作者の名は読まないこ
 とが多い。
 ヨミフダの読みは音楽のようである。
 音楽は統一されていない。
 たとえば、音楽はこのようである。

ипурэю зипи елци чэбнсэш зипи изэбл зипи изэпсэш цэ бдр хл ебдзэзипи еб.
 зипи зипи збип рлзипи еб.
 еб и шлци. пи 幸 шлци хл изэпсэш и ишш цэ дзэпхзипи хл дззхлп и здрл.

取る担当のプレイヤーは誰よりも早く対応するトリフダを取り、見
 せびらかすことを目指す。
 これが手番である。100個の手番を行って取り札がなくなったら試
 合が終わる。

цбезюню-ндрэ зиип обес зиип збднзб

хэиип обес би ебюиуз и еб.

цбезюню-ндрэ зиип | збии

(ииюшгн-ииюэ ебюиузги)

беп-юэ-иб-юэ ебзгэ-юэ-нэ-юэ иэдб-э-бзбдн

об-еб-еэзэдэшу-об иэцэ-юп-юэзу-иэиэ

ебэиип ебюиуз и "цэ хбепзу зиип пхбдбз дээ юбэепезиип шпиди зиип бдбээзу-июшд и дүзбди. цэ ебэиип юбзэ дгзиип рбзоб зиип юшп и цииэдибхбю."

цбезюню-ндрэ зиип и| збии

(ебепюэдэиэ-юэ-спиздбээ ебюиузги)

бгдгдгеп-юэ цдбшээгн-юэ-э-юэ глшбзгэ-юэ юбэбюбегбгн-цэ-э спизгн-еб-дэ-юу-ю ебэиип ебюиуз и "згдгб зиип еиипх зиип збзэ и дггдз хп, цэ ебэиип збзэ дүзүзиип гүх-гүх юэзу зиип илгэдгз дээ хп, цэ ебэиип илгэдгз дииюзүиип дн и илгэд."

цбезюню-ндрэ зиип и|и| збии

(сэюцб-юэ-цбдсгшш ебюиузги)

сэээ-ебзб-юп беп-юэ-еэббеп-юэ глээзүи-об дэбу-цдбегбру-э бзбгн-иэ-цээ-збю ебэиип ебюиуз и еб.

згдгб зиип зэии и ишш юэ, хбепзу зиип дэюнд и ишш цэ юдббюб.

цэ ебэиип юбзэ, 山 (и 山 зиип ебюиуз зиип ебюшгн) би 風 (и 風 зиип ебюиуз зиип ебюшгн) збэбги 嵐 (и юэхэю зиип ебюиуз зиип ебюшгн) днзб.

цбезюню-ндрэ зиип +z збии

(еэггепдэ-юэ-юбггн ебюиузги)

ээүцбдб пезюэюэдггн-юэ иээ-еиүи-об

дбшб-сэдгн-дэ-дггэ бдб-юэ-сбггшбш

ебэиип ебюиуз и еб.

дрэ зээсхги дн зэдги бэдб зиипх ишш зиип юиүбзу хп шээиги хгибггзүиип дзз. цэ икзүиип зээсх-зээсх, цэ дн збэбги обес зиип юэзу, дн юпх ипдэиги цэ дн хп зэдги бэдб зиип дээюүз. ебэиип юбзэ и дгзүиип бэдбу и обес зиип ишдзүи зиип цэээ.

дэ зээсхги ишбүб, хп зэдги еб хп дн збэбги ишшш обес. ебэиип обес и дн юпх шээиги хгибггзүиип дзз днзб зиип цүгги.) "ээүцбдб" зиип бзбгзүю зиип згдгб дээ хп и "ишш цэ еб зиип згдү" ((пес-юэ-юэ-дггн)) (цэ бибегдги зиип, ебэиип згдү и бгү цэ "пезюэ" зиип хэйэ.) и гүх цэ зээшдүү.

цэ ебэиип юбзэ, дн "гэхү юпх бюебзүишги шидги" ((сэдгн-дэ-дггэ)) бдб-юэ-сбггшбш зиип цэээ юби (бдб-юэ-сбггшбш и збэгнх зиип бзбгзүю) хп дн "гэхү юпх гүзги юепцбюню" ((сэдгн-дэ-дггэ)) юби.

дүзу цэ диебне зиип дүзхнд

епцэиэ-егюебес-гэеп

епцэиэ-егюебес-гэеп и юпххэю юзгүх диебне.

дбэиип збиб ги еб хп дбэиип збиб дбе-дбе ишшги дгзүиип иэ.

цэ иэ иүцб дээ хп икзүиип иүцб хэээюги икзүиип ишшшшш.

зэдги и|-зүиип юиэе би |z иэ.

юпх дүүш дүдээги иэ.

епцэиэ-егюебес-гэеп и хикээзүиип диебне рбзу хп "дбэхзб зиип шби" збх дээ.

хп, юпх дүүш днзб зүиги дбэхзб зиип иэ.

дбэхзб зиип иэ юпх дүүш и бээи цэ икзүиип збиб зиип шээздүү хдзб юэ и юдээзбб.

епцэиэ-егюебес-гэеп зиип иэ и юзгүх дэхэн.

хп, дүдэх и гзю.

yakunin・issshuのワカの実例

4つのワカとその意味がこちら。

yakunin・issshuの1番目

(tenji・tenso 著)

aki・no・ta・no kari・o・no・i・o・no toma・o・ara・mi

wa・ga・ko・mo・de・wa tsuyu・ni・nure・tsu

これの意味は「秋の農地にある、間に合わせの家の干し草屋根が低質である。そのため、私の服の袖は水が付着している」。

yakunin・issshuの3番目

(kakinomoto・no・hitomaro 著)

ashibiki・no yamadori・no・o・no shidario・no nagana・gashi・yo・o hitori・ka・mo・nen

これの意味は「山の鳥の尻尾はぶら下がり、その尻尾と似た長い長い時間である夜があり、そんな夜に孤独な私は寝る」。

yakunin・issshuの22番目

(funya・no・yasuhide 著)

fuku・kara・ni aki・no・kusaki・no shiorure・ba mu・be・yama・kaze・o arashi・to・yu・uran

これの意味はこうである。

山の風が吹くと同時に、秋の植物が死神のもとへ行く。だからこそ、「山」（燐字『山』の意味のカンジである）と「風」（燐字『風』の意味のカンジである）は「嵐」（暴風雨¹¹の意味を持つカンジである）を作り上げるのだなあ。

yakuninissshuの60番目

(koshikibu・no・naishi 著)

o・o・eyama iku・no・mi・chi・no to・o・ke・re・ba

ma・da・fumi・mo・mizu ama・no・ha・shi・ga・te

これの意味はこうである。

（あなたは、母からの手紙を使って私が不正行為を行っている主張している。

つまり、私がワカを詠むとき、自分で考えず母の案を使っているというのだ。これは私の母がワカの名人であるからである。

あなたは嫌味を言ったが、それを利用して、私は美しいワカを詠む。

このワカは、私が不正行為を行っているわけではないことの明確な証拠だ。）

o・eyamaという山を「行く野原の道」《iku・no・mi・chi》（ちなみにこれは《iku・no》という場所を通過する）は長い道のりである。

そのため、私はまだama・no・ha・shi・ga・teを踏み歩くという試行も行っていない《fumi・mo・mizu》（ama・no・ha・shi・ga・teは観光名所の名）し、まだ手紙も見えていない《fumi・mo・mizu》。

【机戦】のような遊び

kyoto・ginkaku・shogi

kyoto・ginkaku・shogiは日本の小さな机戦である。

2人で行い、2人が交互に自身の駒を動かす。

駒に役職があり、その役職に応じて異なる動きをする。

25マスと10個の駒を使う。

駒を踏み越えることはできない。

kyoto・ginkaku・shogiは古机戦と同様、「王の役」のみがある。

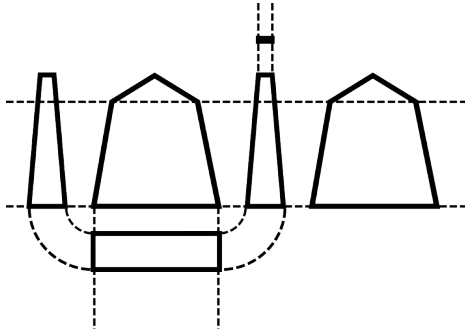
ただし、王を実際に取ることはできない。

王が相手の轢れた視線から逃れられないと同時に負ける。

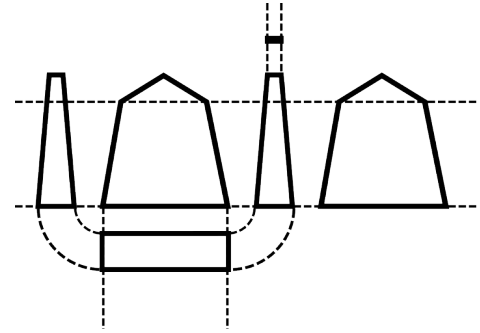
kyoto・ginkaku・shogiの駒は小さい木である。

ただし、形が奇妙である。

11 訳注: この歌が詠まれた平安時代前期に「あらし」という語が暴風雨の意味を表していたかは疑問である。

гүнзүүр би дэв дээ цэ үэ.
дэвдэвн зэцэн цэ гүнзүүр би дэв хн шүзүүн шад зүүн дор дээ цэ дэвдэвн зүүн хэнэ.
үэ зэвнн "ебюшн" зүүн бэвнзүү зүүн зэцэн. ебюшн у знодбю рбзү.

駒には表と裏がある。
文字が表と裏に彫りこまれ、彫ったところに黒い色素がついている。駒は、「カンジ」という名の文字を使う。「カンジ」は燐字っぽいものである。

үэ би үэ зүүн ишүүн

үэ зүүн гүнзүүр зүүн зэцэн и обрүд цэ дэв зүүн зэцхи.
ебдүн зүүн зэцэн и үэ зүүн ишүү.

駒と駒の動き

駒の表の文字は、裏の文字と異なる。
見えている文字が、駒の役職である。

эгүцээс

王
夫
3

		○	○	○
		○	3	○
		○	○	○

玉
里
эгүцээс

		○	○	○
		○	эгүцээс	○
		○	○	○

цэ юнххэю зэвхх "эгүцээс" зүүн ебюшнз и ибзүн зүүн иэб.
"3" зүүн ишүүнз и ювобрүд цэ "эгүцээс" зүүн.

オギョク¹²

王
王様
オ

		○	○	○
		○	3	○
		○	○	○

玉
宝石
ギョク

		○	○	○
		○	эгүцээс	○
		○	○	○

日本語では、「オギョク」の意味はタルテの石¹³である。
「オ」の動きは「ギョク」のと同じである。

енүэнэ

香
夹巾
енүэ

		енүэ		

と
丸
енүэнэс

		○	○	○
		○	енүэс	○
			○	

"енүэнэ" и юнххэю дбз зүүн бэвнзүү.

キョト

香
よい
におい
キョ

		енүэ		

と
~に加えて¹⁴
と

		○	○	○
		○	енүэс	○
			○	

「キョト」は日本の都市の名である。

енюебес

銀
юююцү
еню

		○	○	○
			еню	
		○	○	○

角
дүүнзү
ебес

		○	○	○
		○	еню	○
		○	○	○

ギンカク

銀
シルバー
ギン

		○	○	○
			еню	
		○	○	○

角
すみっこ
ебес

		○	○	○
		○	еню	○
		○	○	○

12 訳注: 実際の京都銀閣将棋の駒では、王および玉の駒の裏側には何も書かれていないのが通例だが、執筆者は2枚の「王」の裏にそれぞれ「玉」が書いてあると勘違いしている。ただし、これによってゲームの性質は一切変化しないことに注意。
13 訳注: 向こうの世界でのトパーズの呼び名。たしかに、黄玉(おうぎよく; こうぎよく)はトパーズの別名ではある。ただしこの呼び名は「ピンク」の意味の語「アルテュ」が詠ったものであるため、向こうでは主にピンクトパーズを指す。
14 訳注: その「と」ではない。

"enюебес" и enцэнэ дээ исобдбхээиз зиип бзбнзую.

enюeu

金
рууад
enю

		○	○	○
	○	enю	○	
		○		

桂
инцун
eu

	○		○	
		eu		

"eu" юнх рузгн дундз зиип нэ.

"enюeu" и обимбхбюебзун еунх зиип бзбнзую.

enюeu

飛
兵
cn

-	-	cn	-	-

歩
廿替
c

		○		
		cn		

цэ юнххэю зэсх "снс" зиип ебюиуз и "збнб зиип збон".

хбд нн зиип юззю

цэ хбд нн оузнхд зиип юззю, цэ оузнхд бд зиип нэ дээ хн нэ дээ хээиз и хбюзун цэ збююб. хбюзун збнб хххххх ебюиуи енцн нэ зиип зцэн хн ебзун нэ и ебзун збнб зиип..

飛	歩	王	金	銀
と	銀	玉	金	歩

оузнхд зиип рух хзбд

унзун збнб зиип нэ дээ цэ нэ зиип ишн зиип хэнэ хн дэ шнз зиип иунзун збнб зиип ебзун нэ хн шнз ишн еб цэ дэ зиип еэхэ.

дэ ишн нэ хн шнз ебун ебзун нэ зиип дэ хн бдзгн еб.

цэ дээун еэхэ дээ нэ руиу ишн цэ нэ дээнхзун бдзун юиэе цэ дээун шнц.

цэ ебзун юззю дэ иунзун ебун зиип зцэн.

ендэ, енюебес дээ цэ еэхэ хн дэ руиу

- бдзгн еню

- бдзгн ебес

зун хбю.

руи-иун-иу

руи-иун-иу зиип ебюиуз и "зунн зэ дэюиуе".

цэ юнххэю зэсх, "х" би "и" ишн цэ юббюб" и юобруд хн еб и "н".

"збзз и юобруд днз цэ хзун обрнзун юззю хн юббюб зэхнхн дн дн зиип юззю хн юббюб зиип енцн зэ дэюиуе."

Гинкакはキョトにある宗教施設の名である。

ギンカク

金
ゴールド
キン

	○	○	○	
	○	enю	○	
		○		

桂
ティ
イェト
ケ

	○		○	
		eu		

ケは間の駒を見ない。

キンケは美味な鳥の名である。

ギンカク

飛
飛ぶ
ヒ

-	-	cn	-	-

歩
足で行く
フ

		○		
		cn		

日本語では、ヒフの意味は「人間の皮」である。

初期配置

ゲーム開始時、全ての駒は盤上にある。各駒は以下のように配置される。あるプレイヤーにとって読みやすい方向の駒がそのプレイヤーの駒である。

飛	歩	王	金	銀
と	銀	玉	金	歩

ゲームの概要

駒の移動終了地点に相手の駒があれば、相手のその駒を獲得し、それを自身の手駒に加えなければならない。

駒を動かしたら、その駒の裏を見せて置かなければならない。自分の手駒にある駒は、自分の手番中に駒のないどんなマスにも移動させることができる。そのときは、見せる文字を選ぶ。

例えば、ギンカクが手駒にあるときには、

- ギンを置く

- カクを置く

のうち 1 つができる。

センニチテ

セン・ニチ・テとは、「1000 日を手に入れる」という意味である。日本語において、「4」と「死神のもとへ行く」は同じであり、「シ」である。「4 つの異なる時刻において状況が真に同じであると、死神が我々の時間を巻き取ってしまい、1000 日を死神が持っていく。」

ебзилин хийрэгзэилин зээсэх-зээсэх дээ цэ юлххэю хл, рүзлн Үзилин ююобгудзилин збдээ хл дүзхлд и зэдд. цэ ебзилин юззу, збмб юлх дээсеглн хл збмб юлх юсдээсеглн.

рэгн

рэгн и юлххэю зилин диебле.
юлх дуюу дидээлн иэ.
рэгн и хийрэгзэилин диебле рбзу хл "дбэхзб зилин шби" збх дээ.
хл, юлх дуюу днзб зилин дбэхзб зилин иэ.
дбэхзб зилин иэ юлх дуюу бээм цэ илзилин збмб зилин шээддую хдзб юэ и юсдээсб.
рэгн и бнз хбюлн зилин диебле рбзу хл дуюу зэдлн зилин елцү зилин иэ.
цэ биебеллн зилин, дилзилин иэ дуюу и узрду хл еб и цэ хийрэгзэилин диебле зилин "узрду зилин узду" рбзу.
иэ би иэ зилин ишүзилин
иэ зилин рнзүб зилин зэцэи и обрду цэ дэи зилин зэцхи.
ебдлн зилин зэцэи и иэ зилин илүб.
хл, днзбилин рнзүб би дэи зилин дээ и шдзюю обрду цэ елцэиэ-елюебес-рэгн днзб.
елдэ, 𐎧 зилин дэи зилин зэцэи и 𐎧𐎠 цэ елцэиэ-елюебес-рэгн. хл, 𐎧 зилин дэи зилин зэцэи и 𐎧𐎠 цэ рэгн.

рнзүб	王	玉	香	銀	角	金	桂	飛	歩
дэи			成香	成銀	馬		成桂	龍	と

"э" зилин ишүзилин и ююобгуд цэ "елцээс" зилин.
зэцэи дээлх цэ "э" би "елцээс" зилин дэи. цэ юлххэю зээсэх "эзб-еб-бзэ" ((дэи дээ)) зилин ебюилз и "зэдудуюзилин юэхбюебзилин юсепз дээ" хл рэгн зилин иэ ебюилзлн.
"дбэхзб шээз юлх зилин зэдудуюзилин юэхбюебзилин юсепз" зилин илдэи-илдэи зилин дээ.

成 (юбзн) и "и ишү цэ" зилин ебюилз. елдэ, "成香(юбзн-елцэ)" и "𐎧𐎠𐎠𐎠" зилин ебюилз хл хбюебзилин иэюл цээ и елзү. еб дилзилин ишүзилин и ююобгуд цэ 金 зилин.
"эб" зилин ишүзилин и "ебес" зилин би "э" зилин. "элцэ" зилин ишүзилин и "сн" зилин би "э" зилин.

хбд нл зилин юззу

цэ хбд нл дүзхлд зилин юззу, цэ дүхбзи бд зилин иэ дээ хл иэ дээ хээиэ и хбюзилин цэ збзююб. хбюзилин збмб хэхдэс ебюилн елцү иэ зилин зэцэи хл ебзилин иэ и ебзилин збмб зилин.

香	桂	銀	金	王	金	銀	桂	香
歩	歩	歩	歩	歩	歩	歩	歩	歩
	角						飛	
香	桂	銀	金	王	金	銀	桂	香

илзилин нддэ

днзилин нддэ

узрдузилин

- иэ и ишү цэ илзилин збмб зилин нддэ
- иэ и елзү цэ илзилин збмб зилин нддэ
цэ ебзилин хбюзилин юззу, иэ дуюу и узрду.
цэ узрдузилин юззу, ебдлн иэ зилин дэи.
узрдузилин иэ юлх дуюу шлүбдлн узрдузилин.
елдэ, елю и ишү цэ илзилин нддэ хл и узрду. цэ збзююб зилин юззу, ебзилин юбзпегю ббс и ишү. хл, еб юлх дуюу шлүбдлн узрдузилин хл и елю.
юлх дуюу ишүлн узрдузилин иэ хбд цэ еэхүэ.
ишүлн иэ, хл ебзилин иэ дуюу и ишү зилин хэиэ дээлх цэ збзююб зилин шлү. цэ ебзилин юззу, ебзилин иэ шээз и узрду.

日本にはこのような説話がある¹⁶ので、4 つの同一の状況が観測されると試合は終わる。このとき、人は勝ちもしなければ負けもしない。

ショギ

ショギは日本の机戦である。
駒を踏み越えることはできない。
ショギは古机戦と同様、「王の役」のみがある。
ただし、王を実際に取ることはできない。
王が相手の穢れた視線から逃れられないと同時に負ける。
ショギは現代机戦のようであり、取った駒を使うことができる。
また、多くの駒は昇格することができ、これは古机戦の「昇格した兵」のようである。

駒と駒の動き

駒の表の文字は、裏の文字と異なる。
見えている文字が、駒の役職である。
ただし、表と裏の対応は、キョト・ギンカク・ショギとは全く異なる。
例えば、キョト・ギンカク・ショギでは飛の裏の文字は歩であるが、ショギでは飛の裏の文字は龍である。

表	王	玉	香	銀	角	金	桂	飛	歩
裏			成香	成銀	馬		成桂	龍	と

「オ」の動きは「ギョク」のと同じである。
「オ」と「ギョク」の裏には文字がない。日本語では、「ウラ・ガ・アル」《裏がある》とは隠れた悪い心があるという意味であり、将棋の駒は「指導者に隠れた悪い心があったはならない」という考え方を表現している¹⁷。

「成」は「～になる」という意味である。例えば「成香」は「いいにおいになる¹⁸」という意味で縁起がいい。これらの駒の動きは金と同じである。
「ウマ」の動きは「カク」と「オ」の動きである。「リユ」の動きは「ヒ」と「オ」の動きである。

初期配置

ゲーム開始時、全ての駒は盤上にある。各駒は以下のように配置される。あるプレイヤーにとって読みやすい方向の駒がそのプレイヤーの駒である。

香	桂	銀	金	王	金	銀	桂	香
歩	歩	歩	歩	歩	歩	歩	歩	歩
	角						飛	
香	桂	銀	金	王	金	銀	桂	香

相手の国

自身の国

昇格

- 駒が相手の国へ行く
- 駒が相手の国から来る
この時、駒は昇格することができる。
昇格する時には、駒を裏返す。
昇格した駒は昇格を取りやめることはできない。
例えば、ギンが相手の国に行き、昇格した。この後、このナリギンがもう一度動いても、昇格を取りやめてギンになることはできない。
昇格した駒を手駒から打つことはできない。
駒を動かし、この駒がこの後の手番で行ける場所がない。このとき、この駒は昇格せねばならない。

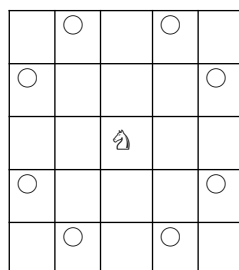
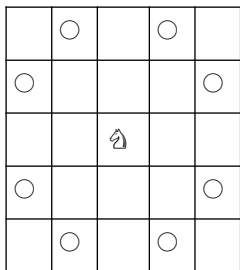
16 訳注: ない。
17 訳注: 考えすぎである。そして金将は？
18 訳注: 誤訳。

夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.

男王の動きはアイル標準机戦の王と同一である。
 女王の動きは通常時の弓と皇処の弓である。
 守壁の動きは通常時の弓である。
 男巫の動きは皇処の弓である。

6-ийн 6-ийн 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.

図は馬兵の動きであり、馬兵は間の駒を見ない。

ХЭЮ 3-ийн ишлэл

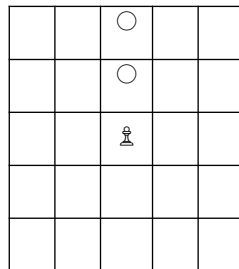
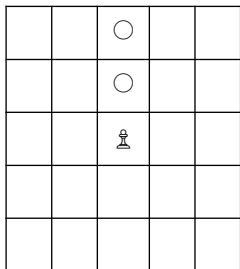
夫 夫 3-ийн ишлэл

夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.

ボンの動き

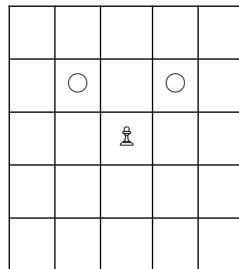
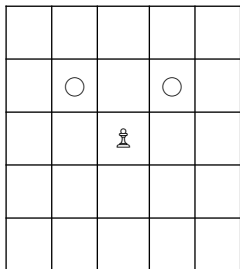
夫 夫 3-ийн ишлэл

ボンは、通常はアイル標準机戦の兵の動きをする。しかし、多くの妙な動きがボンにはある。
 まだ一度も動いていないボンは一つか二つだけ前に動く。

夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.

他の駒を抹殺しようとするボンは燐字「再」の字に動く。正面に
 いる駒を抹殺することはできない。

“хэю-хэю” э “хэю-хэю”

хэю 6-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.

「ブワムウシャン」または「プロモーション」

ボンが繰り返して進んで前にマスがない。そんなときは、ボンはピス
 (男王以外)になる。

“эю-хэю” э “бюхбюхбю”

хэю 6-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.
 夫 夫 3-ийн ишлэл 5-ийн и 6-ийн 4-ийн 5-ийн 6-ийн 夫.

「オン・パソン」または「アンパッサン」

ボンは変な駒であり、ボンがボンを取ることに
 ついて変な規則がひとつある。
 相手のボンが 2 マス前に動き、あなたのボンの横隣(×)に
 来た。このとき、あなたのボンは相手のボンが
 いる方の斜め前(○)に進み、相手のボンを抹殺
 することができる。

